

BÀN VỀ CÔNG TÁC GIÁO DỤC PHÁP LUẬT TRONG CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHÔNG CHUYÊN LUẬT

Vũ Thị Hồng Vân
 Khoa Mác – Lênin
 Trường Đại học Công nghiệp Hà Nội

Việc giáo dục pháp luật trong các trường Đại học không chuyên luật nhằm góp phần nâng cao về kiến thức pháp luật cho sinh viên, để họ biết cách sử dụng kiến thức và khả năng chuyên môn một cách có trách nhiệm với tư cách là một công dân, biết sử dụng đúng đắn các quyền con người và quyền công dân chân chính của mình, chứ không phải chỉ là những nhà kỹ thuật được đào tạo mà không có tri thức về xã hội.

Hiện nay, hầu hết sinh viên các trường đại học nói chung, kể cả các trường đại học không chuyên luật đều là những thanh niên đã trải qua học tập và rèn luyện trong suốt quá trình học phổ thông. Khi tốt nghiệp đại học, sinh viên trở thành những cử nhân, kỹ sư, những người lao động có tri thức và trình độ chuyên môn nghiệp vụ theo một hay nhiều chuyên ngành nhất định, họ có thể tiếp tục học tập lên trình độ cao hơn, nên trong quá trình học tập họ được giáo dục pháp luật và chịu sự tác động có tổ chức định hướng, vì thế sự hiểu biết về trình độ, đặc điểm tâm, sinh lý, nghề nghiệp của người làm công tác giáo dục là yêu cầu hàng đầu. Đồng thời người làm công tác giáo dục có trách nhiệm phải nắm vững tri thức pháp luật, biết cách giáo dục, phải là tấm gương mẫu mực về sự tôn trọng và chấp hành pháp luật. Ưu điểm của sinh viên là tầng lớp xã hội tiến bộ, được tiếp thu có hệ thống tri thức tinh túy của nhân loại nói chung và của dân tộc, đất nước nói riêng. Họ là

những người có khả năng sáng tạo, tính tích cực nhạy bén, năng động trong học tập, nghiên cứu, ứng dụng cũng như trong các quan hệ xã hội. Sinh viên có khả năng và mong muốn trở thành lao động trí óc, họ ham hiểu biết, chịu khó học hỏi, thích cái mới và thường có quyết tâm cao để thể hiện các ý định của mình.

Thực tế ngày nay cho thấy sinh viên của chúng ta ngày càng phát huy khả năng và nỗ lực phấn đấu “vì ngày mai lập nghiệp” bằng các thành tích xuất sắc trong học tập cũng như trong sinh hoạt xã hội, ngày càng thích ứng với thời cuộc, nắm bắt nhiều thông tin trên nhiều lĩnh vực trong nước lẫn quốc tế. Trong tình hình hiện nay, vận hội mới của đất nước, sinh viên không chỉ đơn thuần có học mà còn rất năng động, sáng tạo trong việc vận dụng những tri thức đã học vào cuộc sống phục vụ bản thân và xã hội mà còn góp phần nhỏ bé của mình vào sự nghiệp “dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ văn minh” của toàn Đảng, toàn dân.

Tuy nhiên, vẫn còn có một nhóm sinh viên cũng có những hạn chế nhất định như: Nồng nổi, bông bột, dễ bị kích động, khó kiểm chế, đôi khi tự cao, tự mãn... thích tự do phóng khoáng hay đua đòi, nhận thức quan điểm về pháp luật trong đời sống xã hội chưa đầy đủ, chưa sâu sắc. Thực tế hiện nay cho thấy ý thức pháp luật của sinh viên còn thấp với biểu hiện như sự hiểu biết về pháp luật còn rất hạn hẹp, thiếu chính xác và hệ thống, chưa ý thức được đầy đủ trách nhiệm cũng như quyền và nghĩa vụ trong việc thực hiện pháp luật, chưa thấy hết được vai trò của pháp luật đối với đời sống xã hội nói chung, từng công dân nói riêng, chưa có thói quen xử sự và đối chiếu với những qui định của pháp luật. Vì thế, việc giáo dục pháp luật để nâng cao ý thức

pháp luật cho sinh viên, không chỉ quan tâm tập trung đối với mỗi đối tượng này mà phải đồng thời tác động đến những người thường xuyên giao tiếp với sinh viên bằng các chương trình với nội dung, hình thức, phương pháp, phương tiện thích hợp và đồng bộ.

Sinh viên tốt nghiệp đại học sẽ trở thành lực lượng lao động quan trọng trong nền kinh tế mới. Để sinh viên có thể trở thành một công dân tốt và người lao động có chất lượng và hiệu quả trước hết họ phải là người chấp hành nghiêm chỉnh pháp luật ngay trong khi còn là sinh viên, để sau này khi ra trường, trong cuộc sống làm việc và trong suốt chặng đường còn lại họ vẫn luôn chấp hành các quy định của pháp luật. Điều này phải được thể hiện ở thái độ của sinh viên qua quá trình học tập và lao động trong thời gian học Đại học. Rõ ràng một sinh viên ý thức chấp hành pháp luật kém thì dù có giỏi đến đâu đi nữa cũng khó có khả năng kiếm được việc làm trên thị trường lao động. Người tuyển dụng không chỉ quan tâm đến các kỹ năng chuyên môn mà còn quan tâm đến cả các kỹ năng phi kỹ thuật mà hiểu biết và vận dụng pháp luật là một trong những kỹ năng như thế. Vậy làm thế nào để tăng cường và cải thiện công tác giáo dục pháp luật trong các trường đại học không chuyên luật theo tôi nên quan tâm những vấn đề chủ yếu sau đây:

- *Về chủ thể giảng dạy:* Đối với người giáo viên pháp luật cần không ngừng trao đổi kiến thức và hiểu biết của mình về những vấn đề liên quan đến pháp luật. Đối với không ít người, môn học pháp luật nếu áp dụng kỹ thuật dạy học không tốt sẽ trở nên khô khan, sinh viên khó tiếp thu. Cho nên giáo viên dạy pháp luật cần phải là người giỏi về chuyên môn, nghiệp vụ sư phạm đồng thời phải là người chấp hành và có thái độ chấp hành pháp luật tốt. Trong nhà trường phải là người chấp hành các qui chế, qui định các công việc soạn bài, lên lớp, thi kiểm tra đánh giá và các hoạt động khác, giáo viên dạy pháp luật cũng phải là người có ý thức học tập suốt đời. Do đó, đối với từng ngành đào tạo người giáo viên dạy pháp luật cần phải tìm tòi những vấn đề pháp luật liên quan đến chuyên ngành đào tạo để giúp người học tích hợp kiến thức pháp luật với chuyên môn có vậy giờ học mới thực sự sinh động và có hiệu quả.

Người giáo viên dạy bộ môn pháp luật nói riêng và cán bộ giáo viên trong trường cần là người gương mẫu trong việc thực hiện pháp luật. Việc giáo dục pháp luật không phải chỉ bó hẹp trong những bài

giảng trên lớp mà mọi hành vi, tác phong và thái độ chấp hành qui chế của cán bộ giáo viên cũng cần phải rất mẫu mực để sinh viên có thể soi mình vào những tấm gương chấp hành pháp luật của người thầy.

- *Về nội dung giáo dục pháp luật:* Trước hết phải đảm bảo tính phổ cập cho mọi sinh viên, tính liên thông, tính kế thừa của chương trình giáo dục pháp luật ở các trường phổ thông mà sinh viên đã được học. Nhưng khi ở trình độ đại học thì sinh viên được học ở cấp độ cao hơn đó là các khái niệm, phạm trù... được trình bày có tính hệ thống, mở rộng, nâng cao và tăng về khối lượng tri thức, rộng về lĩnh vực, phong phú về các chuẩn mực hành vi.

- *Về phương pháp giảng dạy:* Môn học pháp luật là một môn học khô cứng khó hiểu đòi hỏi giáo viên phải tìm tòi và vận dụng những phương pháp giảng dạy để đạt được hiệu quả cao trong mỗi bài giảng, áp dụng kỹ thuật dạy học tích cực thêm vào với những ví dụ thực tiễn hoặc có những buổi đi thực tế tại tòa chắc chắn bài học sẽ trở nên hấp dẫn và cuốn hút người học, tạo cho sinh viên hứng thú say mê môn học pháp luật.

- *Về việc chọn phương pháp thi kiểm tra, đánh giá và tiêu chí đánh giá:* Đây là một công việc quan trọng trong quá trình nâng cao chất lượng giảng dạy giáo dục pháp luật trong nhà trường. Một mặt vừa đảm bảo các yêu cầu đánh giá mặt khác tạo ra hứng thú say mê học tập pháp luật.

- *Về phía lãnh đạo của nhà trường:* Cần tạo dựng môi trường văn hóa chấp hành pháp luật trong cán bộ giáo viên và sinh viên. Giữ nghiêm kỷ cương nề nếp để mọi người có thói quen chấp hành pháp luật. Việc học pháp luật sẽ không có kết quả cao nếu mọi nỗ lực chỉ tập trung vào người giáo viên dạy pháp luật.

Để nâng cao hiệu quả của công tác giáo dục pháp luật trong các trường không chuyên luật chúng ta cần phải chú ý đến nhiều yếu tố từ đối tượng giáo dục pháp luật, chủ thể giáo dục pháp luật; chủ thể lãnh đạo công tác giáo dục pháp luật và các yếu tố khác liên quan; có như vậy chúng ta mới phát triển năng lực trí tuệ của con người, những năng lực trí tuệ mà thiếu chúng thì con người không thể hoàn tất được một công việc trí tuệ nào, nhất là trí tuệ về khoa học kỹ thuật. Nâng cao chất lượng giáo dục pháp luật trong nhà trường là tiền đề tạo ra lực lượng lao động trẻ có văn hóa, kỹ thuật, có ý thức chấp hành pháp luật sẽ góp phần quan trọng vào đại thành công sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa ở nước ta.